Dis la teva! | Opinió | Actualitzat el 20/12/2022 a les 08:33

Restaurar el castell de Llordà

Article d'opinió del periodista i historiador català amb arrels pallareses, Jaume Clotet

El castell de Llordà, en imatge d'arxiu | Ajuntament d'Isona i Conca Dellà

[despiece]Senyor director,
[nointext]
Quan viatjo entre Sarrià i Gerri de la Sal sempre em fixo en el castell de Llordà. És inevitable fer-ho, especialment quan es culmina el port de Comiols i es baixa cap a la conca Dellà, però m'agrada observar la fortalesa tota l'estona que puc i deixar-me endur per la bellesa del lloc i el fil de la història. El castell residència d'Arnau Mir de Tost i d'Arsenda d'Àger va jugar un paper nuclear en la conquesta i repoblació tant del Pallars Jussà com de la vall d'Àger. No es pot entendre la història medieval d'aquest territori sense entendre la importància d'aquest castell, veritable centre pallarès de poder polític i militar durant el segle XI. Arquitectònicament el castell és una meravella i militarment és una obra mestra. Per això, el seu estat actual em genera una sensació de tristesa i enyorança, i també un profund desencís per la poca consideració que encara tenim envers el nostre patrimoni històric i cultural. Tots sabem que si aquest castell fos a França o Anglaterra, o fins i tot a l'Aragó, no estaria en aquesta situació. Però no m'agrada recrear-me en el lament i precisament escric aquest article perquè tenim la solució i la resposta a les nostres pròpies mans.

Catalunya té un castell gòtic lluny de Llordà, a les muntanyes del Montseny, a tocar d'Arbúcies. És el castell de Montsoriu, una fortalesa mil·lenària que va ser el cap i casal de la nissaga dels Cabrera, una de les famílies nobiliàries més fortes i influents de la Catalunya medieval. Després de segles de vida activa i mil vissicituds com a capital d'un territori feudal immens, entre les quals un setge en tota regla per part del mateix rei Pere el Cerimoniós, el castell va entrar en decadència, saqueig i abandonament. Tant és aixi, que si observem fotografies antigues del castell hi veurem torres i muralles enrunades, amb una frondosa vegetació imperant com a senyora indiscutida del lloc.

A finals del segle XIX i principis del XX el castell va despertar l'interès del moviment cultural

catalanista, que buscava en el nostre passat les bases per a una renaixença nacional. El castell va ser redescobert, estudiat i catalogat, però va continuar dormint el son dels justos durant gairebé cent anys més. No va ser fins el 1992 que un grup de persones es van aplegar en l'Associació dels Amics del Castell de Montsoriu, amb el suport i impuls del Museu Etnogràfic del Montseny, que hi va posar les bases científiques. Només dos anys més tard es va crear el Patronat del Castell de Montsoriu i quatre anys més tard la fortalesa va ser cedida al Consell Comarcal de la Selva, que és la propietària actual del castell i impulsora de la seva restauració. La resta d'administracions també hi ajuden, però la lliçó del castell de Montsoriu és que sense l'acció local de base per part de la societat civil el castell continuaria enrunat i abandonat.

Actualment bona part del castell ja s'ha recuperat, hi ha treballs en marxa atès que falta molt per descobrir i rehabilitar, i el recinte és visitable amb uns fantàstics itineraris guiats. Ha estat i és una feina lenta però constant, que ha permès avançar cada any una miqueta més i recuperar-ne un nou bocí. Montsoriu és avui un dels grans atractius de la comarca de la Selva i una parada obligada en qualsevol ruta de descoberta del Montseny. És un reclam turístic de primer odre que atrau visitants i estudiosos d'arreu del país, bo i dinamitzant els pobles de la zona i llur economia.

De tot això, al Pallars, en podem treure un exemple i un camí. És una llàstima que el castell de Llordà, una fortalesa imponent que compta amb un dels edificis civils medievals més importants del país, romangui en el seu estat actual. És cert que s'hi ha fet ja una bona feina arqueològica, d'estudi i de rehabilitació. I és cert que un dia està previst que es faci una intervenció també a l'església de Sant Sadurní, integrant del conjunt. També és ben cert que la comarca del Pallars Jussà té molts castells de frontera, el millor dels quals és sens dubte l'espectacular castell de Mur, però la recuperació, rehabilitació i reconstrucció integral de Llordà seria una operació de gran abast i impacte. A diferència dels castells de frontera, amb una finalitat exclusivament militar, el castell de Llordà tenia una funció residencial fonamental, i per això és distintiu de la resta i té unes dimensions i estructura superiors.

Recuperar integralment el castell de Llordà és saldar un deute amb la nostra història, un acte de justícia i deixar un tresor a les futures generacions. Montsoriu ens marca un camí i només cal posar-s'hi. Jo m'hi apunto.

Jaume Clotet
Periodista i historiador
[/despiece]
Avís:
Els continguts publicats a la secció del lector *Dis la teva!* no necessàriament s'adiuen a la línia editorial de **Pallars Digital**. Aquest mitjà no es fa responsable de les opinions que aquí s'hi expressen.

[noticiadiari]68/12444[/noticiadiari]